

DE OFFICIERSMESS

LIGGING

De officiersmess is gelegen aan het 3de en 23ste Linieregimentsplein. Het gebouw maakt deel uit van het complex Kazerne Bootsman Jonson.

De kazerne ligt op de Hazegraswijk ten noorden van het Maria Hendrikapark, opgericht op een deel van de wallen van de vroegere vesting.

Het betreft een vierzijdig complex ten noorden begrensd door de Lijndraaiersstraat, ten oosten door de Graaf de Smet de Naeyerlaan en ten zuiden en ten westen door het Maria Hendrikapark.

De officiersmess zoals we ze vandaag kennen, is slechts een restant van een groter geheel, dat doorheen de 20ste eeuw aan belangrijke veranderingen onderhevig was. De gebouwen van de kazerne omvatten in hun oorspronkelijke vorm (1909) een hoofdgebouw dat met de officiersmess en de onderofficiersmess verbonden was door een galerij, de oude gebouwen van de hospitaalkazerne en de bijgebouwen.

Het oorspronkelijke inrichtingsplan leert ons dat de officiersmess bestond uit een kelderverdieping, met daarin opgenomen de keuken, de wasserij en voorraadmagazijnen, het lokaal met de brander van de centrale verwarming en de kolenopslagplaats.

Op de benedenverdieping bevonden zich de kleedkamer van de officieren, de rook- en vergaderzaal, de kleine eetzaal, het bureau van de huishoudofficier, het bediendenvertrek en het toilet voor de officieren.

Op de eerste verdieping bevonden zich het salon met de eetzaal, de kamer van de huishoudofficier, een bediendenvertrek, een lokaal voor het muziekkorps en een kamer voor de planton.

Op de tweede verdieping bevonden zich de magazijnen en mansardekamers voor de kok en het bedieningspersoneel.

Een grote ommuurde tuin achter de mess vervolledigde de inrichting van de officiersmess.

GESCHIEDENIS VAN HET KAZERNECOMPLEX

De bouw van de militaire kazerne op de wijk Hazegras gaat terug tot het begin van de 19de eeuw. Het was tijdens het Hollandse Bewind (1815 -1830) dat de wijk een uitgesproken militair karakter verkreeg.

De oorspronkelijk gebouwde kazerne bestond uit de "Caserne-hôpital" (Hospitaalkazerne) gebouwd tussen 1817 en 1823, de "Grande Caserne" (Grote Kazerne) gebouwd in 1818 en de "Petite Caserne" (Kleine Kazerne) eveneens gebouwd in 1818.

Daarbij een viertal buskruitmagazijnen en het arsenaal (1820). Het arsenaal werd door brand vernield in maart 1865 en afgebroken in april 1866.

Het kazernecomplex stond bekend als de "Caserne du Hazegras".

Pas in het begin van deze eeuw werd gedacht aan de bouw van een nieuwe moderne kazerne

De plannen van deze nieuwe kazerne werden getekend door de Brugse architect LOUIS DELACENSERIE (1838-1909).

Het begin van de bouwwerken situeert zich in de maand april 1909, de afwerking van de officiersmess situeert zich in het jaar 1911.

DE ARCHITECT

Louis Delacenserie was de zoon van een uit Wallonië afkomstige aannemer. Hij studeerde aan de Brugse Academie en werd in 1862 laureaat van de "Prijs van Rome".

Hij volgde in 1870 J.B. Rudd op als stadsarchitect in Brugge en bleef in die functie tot 1892. Delacenserie speelde een belangrijke rol in de restauratiepolitiek van het Brugse stadsbestuur. Hij realiseerde tal van restauraties in Brugge onder meer het Stadhuis, de westgevel van de O.L.-Vrouwekerk en de Heilige Bloedkapel.

Onder zijn belangrijkste eigen creaties zijn te vermelden : het stadhuis in Diksmuide (1877-1880), het Centraal Station in Second Empirestijl in Antwerpen (1895-1898) en de SINT - PIETERS - EN PAULUSKERK in Oostende (1901-1905, beschermd bij K.B. van 30 december 1960).

De nieuwe kazerne in neo-stijl op de wijk Hazegras met o.a. de officiersmess was dus eveneens van zijn hand.

Waarschijnlijk betreft het één van zijn laatste realisaties, want Delacenserie overleed in Brugge op 2 september 1909.

In de kazerne lag het 3de Linierement gekazerneerd . Na W.O. I kreeg de kazerne de benaming "Kazerne Generaal Mahieu". Mahieu had het 3de linierement tijdens de oorlog geleid en was gesneuveld.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de kazerne een tijd door de Engelse troepen gebruikt (tijdens de oorlog door de Duitse bezetter).

Het was de Belgische Zeemacht die na W.O.II de kazerne zou betrekken. De kazerne kreeg voortaan de naam "Bootsman Jonson", een Belgische marine-onderofficier die sneuvelde op 12 september 1944 bij de Scheldegevechten voor de bevrijding van Antwerpen.

Door talrijke verbouwings- en vernieuwingswerken staat de officiersmess er thans wat geïsoleerd bij.

De bezoeker zal kunnen opmerken dat het gebouw op de hoek van de Lijndraaiersstraat en de Graaf de Smet de Naeyerlaan - thans gebruikt als turnzaal - in feite identiek is met het gebouw van de officiersmess. Het werd echter geslecht tot de hoogte van de eerste verdieping, waardoor het zijn "grandeur" volledig heeft verloren.

Hoewel de officiersmess werd aangepast aan de noden van moderne bruikbaarheid, straalt het nog steeds een sfeer van grootsheid uit.

Voor de eetzaal op de eerste verdieping oogt indrukwekkend.

Patrick VANDENABEELE

Historicus (1)

(1) De gegevens met betrekking tot het ontstaan van de eerste kazerne werden ons welwillend afgestaan door de heer Daniël Farasyn, lic. historicus, waarvoor onze oprechte dank.

